

**Гергана ЖУЛЕВА, изп.дир. Програма достъп до информация:
Медиите – трети лица или коректив на властта**

Повод за интервюто е Решение № 10962 на Върховния административен съд от 22.10.2008 г., който отсъди, че според Закона за достъп до обществена информация, изплатените от община Разград пари на средствата за масова информация трябва да бъдат публично огласени. Казусът възникна по повод дело, заведено от Центъра на неправителствените организации в Разград, което административният съд в града отхвърли, но ВАС разреши в полза на гражданската организация. Това стана и благодарение на юридическата помощ, която Програма достъп до информация оказва на организацията, председателствана от Георги Милков.

Госпожо Жулева, как оценявате резултата от поредната спечелена битка в съда, чрез която гражданският сектор доказва отново правото си да изисква отговор от властта, как тя харчи парите на данъкоплатците?

Като оставим настрана радостта от победата и се вгледаме в решението на съда, възникват няколко въпроса:

Първо, казусът бе решен в полза на Центъра на неправителствените организации в Разград, защото в Закона за достъп до обществена информация медиите са упоменати като субект, задължен да предоставя исканите данни.

Питам се какво щеше да стане, ако вестниците, телевизиите и радиата не фигурираха изрично в законовите текстове? Сигурно въпросните данни щяха да останат скрити-покрити за гражданите.

Второ, задавам си въпроса, кому и защо е необходимо да се плаща за специални публикации на общественозначима информация на тази или онази медия?

Не е ли далеч по-лесно и много по-справедливо Общината да публикува данните на Интернет-сайта си и оттам средствата за информация да вземат и публикуват това, което преценят, че е интересно за тяхната аудитория.

Трето, защо му трябваше на разградския административен съд да се позовава на това, че като трети лица, медиите имат право да крият какви пари им плаща властта. Нали тези средства са пари на гражданите? И защо вместо да се задължи кметът просто да покаже исканите данни, магистратурата му връща преписката, за да „приложи материалния и процесуален закон в съответствие с указанията на съда“?

Ние живеем в България и за никого не е тайна, че и на местно, и на централно ниво има фаворизирани медии, свързани по един или друг начин с управляващите и техните партийни интереси. И властта се ръководи от логиката „защо нашите хора да не вземат някой лев, а ние ще ги пазим в тайна с всички средства“.

И стигаме до отговора - защо през 2008 година България се нареди на 59-то място в Индекса за свобода на медиите, където международната организация „Репортери без граница“ съпоставя условията в 173 страни от целия свят. И в тази класация ние сме споменати като най-лошия пример на страна в Европа, за която се твърди, че корупцията влияе върху свободата на словото.

А как ще коментирате и друго решение на ВАС, с което той отменя решение на Разградския административен съд, което разрешава фирмите, наети от Общината за поръчки по публично-частно партньорство, да останат в тайна, за да не се засягат интересите им като на „трети лица“?

Моите уважения към съда като институция, но не мога да се изпълня с респект към административния съд в Разград. Магистратурата там систематично и последователно защитава кмета, изпълнителната власт в града, медии и фирми, близки до тази власт.

Всеки път, когато става въпрос за обществени пари, дадени на частни субекти, кметът напомня на съдиите, че ако съобщи кому какво е плащане, ще се нарушат интересите на трети лица. Макар че въпроси за трети лица никога не е задавал. Искат се „формулярите за кандидатстване с приложения за всеки проект“ и „решенията на комисията относно всеки проект“. Аз тук не виждам кой може да е трето лице, но очевидно кметът е видял точно това.

Упоритостта на градоначалника да толерира интересите на всеки друг, но не и на избирателите си, видимо е подразнил и състава на ВАС, който изрично е обяснил, че „В хода на делото не са предоставени каквито и да било доказателства, обосноваващи извод, че предоставянето на търсената обществена информация, която се отнася до трети лица, засяга интересите им по начин, който да предполага тяхното изрично съгласие“. Защото не става дума нито за търговска или производствена тайна, нито друго защитено от публичен достъп обстоятелство.

В този случай обаче съдът в решението си се произнася много ясно:

„ЗАДЪЛЖАВА кмета на община Разград в 14-дневен срок от влизане в сила на настоящото съдебно решение да предостави достъп до търсената обществена информация.“

Остава да видим дали сега кметът на Разград ще изпълни решението на Върховния съд. Дали и той ще прояви уважение към съда.

16 януари 2009

Въпросите зададе Стела КОВАЧЕВА

Екип 7